

Familje- och kvarlåtenskapsrätt, 3.5.2024

Maxpoäng i förhöret: 30 p.

Maxpoäng (uppgift 1): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 2): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 3): 10 p.

Dessutom är det tillåtet att använda EUR-lex <https://eur-lex.europa.eu/> och Finlex Lagstiftning-sektion: <https://www.finlex.fi/sv/laki/> och <https://www.finlex.fi/fi/laki/> i tentamen.

Uppgift 1 (svarsutrymme 390 ord)

a) Redogör kort för vad som avses med rådighetsbegränsning inom äktenskapsrätten.

b) Äktenskapet mellan Arto och Birgitta upplöstes i början av detta år som följd av Birgittas död. Även om äktenskapet bara hann vara i knappt två år hade makarna bott ihop i ca fyra års tid före äktenskapet ingicks. Arto berättar för dig att Birgitta har ett myndigt barn från ett tidigare äktenskap, som har yrkat på avvittring. För avvittringen har man redan utsett en skiftesman. Arto har en egendom på så mycket som 150 000 euro. Birgitta däremot hade vid sin död bara ca 20 000 euro. Makarna hade varken äktenskapsförord eller skulder. Birgitta hade inte förvärvsarbetat under de senaste åren i parförhållandet med Arto, eftersom hon ägnat sig åt att sköta om hemmet och Artos tvillingpojkar, födda 2017.

Arto frågar av dig om det skulle löna sig för honom att yrka på jämkning av avvittringen. Ge ett kortfattat och motiverat svar.

c) X och Y inledde äktenskapsskillnad i januari i år och beslutade sig för att förrätta avvittringen i mars. Vid första avvitringsmötet konstaterades det att X hade en egendom på 100 000 euro som omfattas av giftorätten samt en egendom på 50 000 euro som inte omfattas av giftorätten. X hade även en skuld på 30 000 euro. Y å sin sida hade en egendom på 40 000 euro som omfattas av giftorätten och ingen skuld alls. – Andra och sista avvitringsmötet hålls i morgon. Y har nyligen fått reda på två saker gällande X:s tidigare nämnda skuld. För det första grundar sig skulden på en förbindelse som X antecknat för en skuld till ett företag som utövar olaglig vapenhandel. X har suttit med i företagets styrelse. I början (april 2023) gällde

förbindelsen för 20 000 euro. X gick dock i februari i år med på att utvidga sitt ansvar till 30 000 euro. Företaget i fråga har för en dryg månad sedan försatts i konkurs.

Y frågar av dig hur den nämnda skulden beaktas i avvittringskalkylen. Ge ett kortfattat och motiverat svar där du också lyfter fram bestämmelser ur äktenskapslagen som eventuellt kan tillämpas på situationen.

Uppgift 2 (svarsutrymme 520 ord)

År 2017 gav Pertti 20 000 euro i gåva åt C så att hen äntligen skulle kunna betala bort sitt gamla billån. Under vintern 2023 fick Pertti veta att han hade långt framskriden lungcancer. Kort därefter gav han sin segelbåt, värd 60 000 euro, som gåva till D. I gåvobrevet inkluderades ett förordnande om att detta inte var ett förskott på arv. Pertti dog den 1 maj 2023.

Bouppteckningen hölls den 25 juli 2023. Då konstaterades det att Pertti lämnat efter sig en egendom bestående av Kantola-fastigheten (värd 170 000 euro) och 74 000 euro i pengar. Man uppgav att 4 000 euro hade gått åt till skulder och utgifter för begravningen och bouppteckningen.

Perttis barn anser att kvarlåtenskapsegendomen ska fördelas så att man i arvskiftet tar i beaktande det som stadgas i lagen, både för testamentet som Pertti gjort och de gåvor han gett. Var och en måste alltså i skiftet få lika mycket i euro som den har rätt att kräva i enlighet med stadgandena i ärvdabalken. Din uppgift är att avgöra arvingarnas arvsandelar.

Uppgift 3 (svarsutrymme 520 ord)

Du är rättsbiträde och Anna A. vänder sig till dig och ber om råd i ärenden som gäller hennes två barn. När A födde sina barn Beatrice (född 1/2014) och Camilla (född 2/2020) bodde hon i ett samboförhållande med Daniel D. D har genom vederbörliga myndighetsbeslut bekräftats som båda barnens fader efter att han erkänt barnen kort efter deras födelse. A och D ingick äktenskap sommaren 2020.

A meddelade D vårvintern 2022 om att han knappast är Beatrice (senare B) biologiska far. A hade börjat misstänka detta p.g.a. vissa biologiska egenskaper hos B och hennes misstankar bekräftades även av ett test som hon hade beställt från en nätbutik. Kort därefter flyttade D ut. I oktober 2022 dömdes A och D till äktenskapsskillnad.

A berättade genast om faderskapsärendet för B och för hennes tidigare pojkvän Ivar I, som A antog – ”eller så är det säkert nog” - vara fadern. Sedan sommaren 2022 har B och I träffats

regelbundet. D å sin sida har efter flytten vistats på andra sidan Finland och meddelat att han åtminstone inte ännu är beredd att ha någon kontakt med vare sig A eller barnen.

a) Efter att ha funderat på saken anser A att det skulle vara bäst att bekräfta I som B:s far. D vill inte höra talas om faderskapets upphävande. För I skulle det passa att pappren ställs i ordning, men han vill inte bli indragen i "några tvistiga rättsärenden". B säger att hon även vill "helt officiellt" ha I som sin far.

Finns det rättsliga medel till förfogande? I ditt svar ska du bedöma ställningen för alla parter. Dessutom frågar A hur eventuella ändringar i faderskapet skulle påverka beslutsfattandet beträffande B:s personliga angelägenheter.

b) A sörjer över att i och med äktenskapsskillnaden har även Camillas (senare C) kontakt med D brutits. C frågar efter sin pappa och skulle vilja träffa honom. Finns det några rättsliga medel för att förverkliga C:s umgängesrätt med sin pappa? Det finns inga beslut eller avtal om detta.